

14- ENERJİ

Elektrik iç pazarı ile ilgili ortak kurallara ilişkin 19 Aralık 1996 tarih ve 96/92/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifine karşılık gelen 20 Şubat 2001 tarih ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu 3 Mart 2001 tarihinde yürürlüğe girmiştir (3 Mart 2001 tarih ve 24335 mükerrer sayılı Resmi Gazete).

Doğal gaz iç pazarı için ortak kurallar ile ilgili 22 Haziran 1998 tarih ve 98/30/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifine karşılık gelen 18 Nisan 2001 tarih ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu 2 Mayıs 2001 tarihinde yürürlüğe girmiştir (2 Mayıs 2001 tarih ve 24390 sayılı Resmi Gazete).

Enerji alanında yayımlanan idari düzenlemelere ilişkin liste Ek 14.1, Ek 14.2 ve Ek 14.3'te yer almaktadır.

I- ÖNCELİKLER LİSTESİ

ÖNCELİK 14.1 Enerji iç pazarına uyumun tam olarak sağlanması

Ana Unsur 14.1.1 Elektrik ve doğal gaz sektörlerindeki düzenleyici otoritenin bağımsızlığının ve etkinliğinin sağlanması; söz konusu otoriteye görevlerini etkili biçimde yerine getirmesi için gereken imkanların sağlanması

Ana Unsur 14.1.2 Sınır ötesi enerji ticaretindeki kısıtlamaların kaldırılması

Ana Unsur 14.1.3 Elektrik ve doğal gaz direktiflerine uygun olarak rekabetçi bir enerji iç pazarının kurulmasının sağlanması

ÖNCELİK 14.2 Enerji iç pazarı dışında kalan AB enerji mevzuatının benimsenmesi için bir program oluşturulması

Ana Unsur 14.2.1 Mecburi petrol stokları konusunda AB mevzuatına uyum sağlanması

Ana Unsur 14.2.2 Enerji verimliliği ile ilgili mevzuat uyumunun sağlanması

Ana Unsur 14.2.3 Yenilenebilir enerji kaynaklarından sağlanan enerjinin üretiminin artırılması için bir program hazırlanması

Ana Unsur 14.2.4 Topluluğun nükleer enerji ile ilgili AB mevzuatına uyum sağlanması

ÖNCELİK 14.3 Trans Avrupa Şebekeleri (TEN) Enerji Yönlendirici İlkeleri kapsamında, ortak çıkarlara hizmet eden projeler olarak sınıflandırılan projelerin, Türkiye'de uygulanmasının teşvik edilmesi

II- ÖNCELİKLERİN TANIMLARI VE ÖNCELİKLER ÇERÇEVESİNDE AB MEVZUATINA UYUM, UYGULAMAYA YÖNELİK KURUMSAL YAPILANMA VE FİNANSMAN TABLOLARI

ÖNCELİK 14.1 Enerji iç pazarına uyumun tam olarak sağlanması

Ana Unsur 14.1.1 Elektrik ve doğal gaz sektörlerindeki düzenleyici otoritenin bağımsızlığının ve etkinliğinin sağlanması; söz konusu otoriteye görevlerini etkili biçimde yerine getirmesi için gereken imkanların sağlanması

1- Kısa Bilgi

Elektrik ve doğal gaz sektörlerindeki düzenleyici otoritenin bağımsızlığının ve etkinliğinin sağlanması; söz konusu otoriteye görevlerini etkili biçimde yerine getirmesi için gereken imkanların sağlanması hususu 2003 yılı Katılım Ortaklığı Belgesinde kısa vadeli hedefler arasında yer almaktadır.

Elektrik Piyasası Kanunu ve Doğal Gaz Piyasası Kanunu ile serbestleştirilmesi kararlaştırılan elektrik ve doğal gaz piyasalarının düzenlenmesi ve denetlenmesinden sorumlu Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Başkan ve üyeleri 2 Kasım 2001 tarih ve 24571 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6 Haziran 2001 tarih ve 2001/3168 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile atanmıştır. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) 19 Kasım 2001 tarihinde faaliyete başlamıştır.

Kurumda halihazırda 270 personel çalışmaktadır. Bakanlar Kurulu Kararı ile altı yıllığına atanan Kurul, Başkan ve İkinci Başkan dahil yedi üyeden oluşmakta olup, üyeler tekrar atanabilir. Kurul üyelerinin görev süreleri dolmadan görevlerine son verilemez. Ancak, Kanunda öngörülen yasakları ihlal ettiği veya bu Kanun ile kendilerine verilen görevler ile ilgili olarak işlediği suçlardan dolayı haklarında mahkumiyet kararı kesinleşen Kurul Başkan ve üyeleri, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uyarınca Devlet memuru olmak için aranan şartları kaybettikleri tespit edilen veya üç aydan fazla bir süre ile hastalık, kaza veya başka bir nedenle görevlerini yapamaz durumda olan veya görev süresinin kalan kısmında görevine devam edemeyeceği, üç aylık süre beklenmeksizin tam teşekküllü bir hastaneden alınacak heyet raporu ile tevsik edilen Kurul üyeleri, süreleri dolmadan Bakanlar Kurulu tarafından görevden alınır.

Kurula herhangi bir kuruluş tarafından talimat verilemez. Kurul kararlarına karşı açılacak herhangi bir dava için ilk derece mahkemesi olarak Danıştay'a başvurulur.

EPDK mali ve idari açıdan bağımsızdır. EPDK'nın kendi bütçesi ve gelirleri vardır ve bütçesi Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunca onaylanır.

EPDK, eşit muamele, etkin rekabet koşulları ve piyasanın verimli şekilde işleyişini güvence altına almak amaçları ile endüstri temsilcilerinin hak ve sorumluluklarını ortaya koyan lisansları yayınlama, performans standartlarını onaylama, değiştirme ve yürütme, uyuşmazlıkları çözme, fiyatlandırma ilkelerini belirleme, piyasayı izleme, piyasadaki gidişatı kanuna ve lisans koşullarına uygun hale getirme alanlarından sorumludur.

EPDK, diğer sorumluluklarının yanı sıra, Elektrik Piyasası Kanunu ve Doğal Gaz Piyasası Kanunu uyarınca, elektrik ve doğal gaz piyasalarına ilişkin tüm idari düzenlemeleri çıkarma yetki ve sorumluluğuna sahiptir. EPDK'nın kuruluşundan bu yana çıkarmış olduğu idari düzenlemeler Ek-14.1 ve Ek-14.2'de sıralanmıştır.

Doğal gaz piyasasına ilişkin olarak EPDK tarafından düzenlenen tarifeler iletim ve sevkiyat kontrolüne ait tarife, perakende satış tarifesi, toptan satış tarifesi, bağlantı tarifesi ve depolama tarifesidir. Elektrik piyasasına ilişkin olarak EPDK tarafından düzenlenen tarifeler ise iletim tarifesi (bağlantı, sistem kullanımı ve sistem işletimi), dağıtım tarifesi (bağlantı ve sistem kullanım), perakende satış tarifesi (serbest olmayan tüketiciler için) ve Türkiye Elektrik Ticaret Taahhüt A.Ş.'nin (TETAŞ) toptan satış tarifesidir.

2- Mevzuat Uyum Takvimi

Bu öncelik başlığı altında mevzuat uyum çalışması bulunmamaktadır.

3- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi

Bu aşamada kurumsal yapılanma öngörülmemektedir, ancak kurumsal yapının güçlendirilmesine yönelik olarak mevcut ve planlanan projeler bulunmaktadır.

Tablo 14.1.1.1

No	Yapılması Gerekenler – (EPDK)	Uygulama Tarihi
1	“Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Kurumsal Yapısının Güçlendirilmesi” başlıklı eşleştirme projesinin uygulanması ^{a)}	2003 – 2005
2	EPDK'nın AB mali kaynaklarından desteklenecek “Düzenleyici Bilgi Sistemi” (DBS) konulu projesinin uygulanması	2004 – 2006

^{a)} TR-02 EY-01 Nolu Eşleştirme (Twinning) Projesi

4- Planlanan Finansman İhtiyacı

Tablo 14.1.1.2

(Euro)

İhtiyaçlar - (EPDK)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
I-Yatırım	2003-2004	21.000 ^{b)} 35.000 ^{c)}	63.000 ^{b)} 105.000 ^{c)}		84.000 ^{b)} 140.000 ^{c)}
II- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması					
Personel Alımı					
Eğitim (1)	2003 – 2006		(1+2) 984.000 ^{a)}		984.000 ^{a)}
Danışman İhtiyacı (2)	2003 – 2006				
Tercüme	2003 – 2005		20.000		20.000
Diğer Yazılım Programları (3)	2004 – 2006		(1+2+3) 945.000 ^{c)}		945.000 ^{c)}
Toplam		56.000	2.117.000		2.173.000

^{a)} TR-02 EY-01 Nolu Eşleştirme (Twinning) Projesi

^{b)} Proje Referans No TR.0202.01

^{c)} DBS Projesi

Ana Unsur 14.1.2 Sınır ötesi enerji ticaretindeki kısıtlamaların kaldırılması

1- Kısa Bilgi

Sınır ötesi enerji ticaretindeki kısıtlamaların kaldırılması, 2003 yılı Katılım Ortaklığı Belgesinde orta vadeli hedefler arasında yer almaktadır.

4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun çıkarılması ile enerji alanında AB mevzuatına uyum çalışmalarının önemli bir parçasını teşkil eden hukuki alt yapı oluşturulmuştur. Sınır ötesi enerji ticareti alanında AB enerji iç pazarına entegrasyon açısından ulusal iletim sistemlerimizin Avrupa iletim sistemlerine paralel olarak çalışabilmesi ve fiziksel olarak entegrasyon kapasitesi eksikliğinin giderilmesi gerekmektedir. Sınır ötesi enerji ticaretine ilişkin düzenlemelerin gerçekleştirilmesi bu iki sorunun çözülmesi ile hayata geçirilecektir. Fiziksel yeterlilik ve ilgili mevzuatın oluşturulması ile birlikte ulusal enerji pazarının, nihayetinde AB Enerji İç Pazarı ile bütünleştirilmesi kolaylaşacaktır.

Türkiye'nin doğal gaz piyasasını tam olarak rekabete açmasından ve sınır ötesi ticareti sağlayacak fiziksel altyapıyı oluşturmasından sonra, serbest tüketicilerin ve tedarikçilerin sınır ötesi ticaret yapabilmelerini sağlamak mümkün olabilecektir.

2- Mevzuat Uyum Takvimi

Bu öncelik başlığı altında mevzuat uyum çalışması bulunmamaktadır. Ancak, yapılacak idari düzenlemelere ilişkin değerlendirmeler sürdürülmektedir.

3- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi

Tablo 14.1.2.1

No	Yapılması Gerekenler – (EPDK)	Uygulama Tarihi
1	Sınır ötesi ticarete ilişkin düzenlemelerin gerçekleştirilmesi ve uygulama süreçlerinin yönetilmesinde görevlendirilecek personelin eğitimi	2003 – 2005
2	Sınır ötesi ticaretle ilgili düzenlemeye ilişkin hazırlıkların yapılması	2003 – 2005
3	Kısıt yönetimiyle ilgili düzenlemeye ilişkin hazırlıkların yapılması	2003 – 2005

4- Planlanan Finansman İhtiyacı

Tablo 14.1.2.2

(Euro)

İhtiyaçlar - (EPDK)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
I-Yatırım					
II- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması					
Personel Alımı					
Eğitim	2004		600.000		600.000
Danışman İhtiyacı	2004		600.000		600.000
Tercüme	2004		50.000		50.000
Diğer					
Toplam			1.250.000		1.250.000

Ana Unsur 14.1.3 Elektrik ve doğal gaz direktiflerine uygun olarak rekabetçi bir enerji iç pazarının kurulmasının sağlanması

Elektrik ve doğal gaz direktiflerine uygun olarak rekabetçi bir enerji iç pazarının kurulmasının sağlanması, 2003 yılı Katılım Ortaklığı Belgesinde kısa vadeli hedefler arasında yer almaktadır.

4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu, rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösterebilecek, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir enerji piyasasının oluşturulmasının yasal çerçevesini belirlemektedir. Bu çerçevede ilgili kanunlar, bir taraftan özel hukuk hükümlerine göre işleyecek bir piyasa yapısında uyulması gereken usul ve esasları belirlerken, diğer taraftan da rekabetçi bir enerji piyasasının oluşturulmasını teminen kamu şirketlerinin özelleştirilmeleri ve önceki uygulamalardan kaynaklanan yükümlenilen maliyetlerin karşılanabilmelerine ilişkin hususları içermektedir. Gerçek manada işleyen rekabetçi bir piyasa mekanizmasının hayata geçirilmesi açısından, enerjide bölgesel tarife uygulamasına geçilmesi ve kamuya ait dağıtım ve üretim şirketlerinin özelleştirilmesi önem arz etmektedir. Bu kapsamda ulusal mevzuatın AB enerji mevzuatı ile uyumlaştırılmasının tamamlanması ve enerji kuruluşlarının yeniden yapılandırılması, mevzuata uyumlu olarak enerji piyasasının rekabete açılması, idari ve düzenleyici yapıların güçlendirilmesi hususları gündeme gelmektedir.

a. Ulusal mevzuatın AB enerji mevzuatı ile uyumlaştırılmasının tamamlanması

1- Kısa Bilgi

4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve bu çerçevede çıkarılmış olan idari düzenlemeler esas itibarıyla Elektrik iç pazarı ile ilgili ortak kurallara ilişkin 19 Aralık 1996 tarih ve 96/92/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifine uyumlu bir şekilde hazırlanmıştır. Bugüne kadar çıkarılan idari düzenlemelerin listesi Ek-14.1'de verilmektedir. Çıkarılması öngörülen son bir kısım idari düzenlemelerin kısa zamanda tamamlanması hedeflenmektedir (Bkz. Tablo 14.1.3.1.).

4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu ve bu çerçevede çıkarılmış olan idari düzenlemeler, Doğal gaz iç pazarı için ortak kurallar ile ilgili 22 Haziran 1998 tarih ve 98/30/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifine uyumlu bir şekilde hazırlanmıştır. Çıkarılmış olan idari düzenlemelerin listesi Ek-14.2'de sunulmaktadır.

Bu düzenlemelerin gerçekleştirilmesiyle birlikte ilgili AB mevzuatına tam olarak uyum sağlama konusundaki eksiklikler tamamlanmış olacaktır.

2- Mevzuat Uyum Takvimi

Tablo 14.1.3.1

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı/Kurul Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
1	Elektrik iç pazarı ile ilgili ortak kurallara ilişkin 19 Aralık 1996 tarih ve 96/92/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi	Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği	EPDK	2003, IV. Çeyrek	2- 2003, IV. Çeyrek
		Talep Tahminleri Yönetmeliği	EPDK	2003, IV. Çeyrek	2- 2003, IV. Çeyrek
		Arz Güvenliği ve Kalitesi Yönetmeliği	EPDK	2003, IV. Çeyrek	2- 2003, IV. Çeyrek
		Yönetişim sürecine ilişkin gerekli olabilecek düzenlemeler	EPDK	2004, II. Çeyrek	2- 2004, II. Çeyrek
		Ölçüm Yönetmeliği	EPDK	2003, IV. Çeyrek	2- 2003, IV. Çeyrek

3- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi

Bu aşamada kurumsal yapılanma öngörülmemektedir.

4- Planlanan Finansman İhtiyacı

Bu aşamada planlanan finansman ihtiyacı bulunmamaktadır.

b. Enerji kuruluşlarının yeniden yapılandırılması, AB mevzuatına uyumlu olarak enerji piyasasının rekabete açılması, idari ve düzenleyici yapıların güçlendirilmesi.

1- Kısa Bilgi

Enerji kuruluşları (özelleştirme kapsam ve programındakiler hariç) doğrudan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bağlı olarak faaliyet göstermektedirler. Dolayısı ile ayrışmadan / ayrılmadan sonraki süreçte bu şirketlerin yeniden yapılanması Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına ait bir faaliyet olarak belirmektedir:

- Türkiye Elektrik Kurumu (TEK) 12 Ağustos 1993 tarih ve 93/4789 sayılı Kararname ile Türkiye Elektrik Üretim İletim A.Ş. (TEAŞ) ve Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) olmak üzere ikiye bölünmüştür.
- Elektrik Piyasası Kanunu ile öngörüldüğü ve 2001/2026 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile uygulamaya sokulduğu şekli ile Elektrik Piyasasında faaliyet gösteren TEAŞ adlı dikey bütünleşik şirket, Elektrik Üretim A.Ş. (EÜAŞ), Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) ve Türkiye Elektrik Ticaret Taahhüt A.Ş. (TETAŞ) olmak üzere üç ayrı şirkete ayrılmıştır.
- 2003 yılı sonu itibarıyla, EÜAŞ ve TEDAŞ'ın kademeli olarak özelleştirilmesi amacıyla ihaleye çıkılması öngörülmektedir.
- Doğal Gaz Piyasası Kanunu ile Boru Hatları ile Petrol Taşımacılığı A.Ş.'nin (BOTAŞ), en geç 2009 yılına kadar toplam yıllık ithalat miktarını yıllık ulusal tüketiminin % 20'sine düşürünceye kadar, mevcut doğal gaz alım veya satış sözleşmelerini kısmi veya bütün olarak devretmesi öngörülmektedir.
- BOTAŞ'ın, 2009 yılından sonra, iletim, depolama ve ticaret (ithalat ve satış) şirketleri olarak üçe bölünmesi; depolama ve ticaret faaliyetlerini yürütecek şirketlerin özelleştirilmesi, iletim faaliyetini yürütecek şirketin ise kamu şirketi olarak faaliyet göstermesi öngörülmektedir.
- BOTAŞ'ın iletim, depolama ve ticaret faaliyetlerine ilişkin muhasebe ayrışımının 2003 yılı sonuna kadar gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.
- 2000 yılında, TÜPRAŞ hisselerinin % 31,5'i özelleştirilmiştir. 11 Ekim 2002 itibarıyla, TÜPRAŞ'ın Menkul Kıymetler Borsasındaki halka açıklık oranı % 34,2'ye ulaşmıştır. TÜPRAŞ'ın kalan % 65,76'lık kamu hissesinin blok satış yoluyla özelleştirilmesine ilişkin ihale ilanına Haziran 2003 itibarıyla çıkmıştır. Şirketin 2003 yılı içinde özelleştirilmesi planlanmaktadır.
- Petrol Ofisi A.Ş.'nin (POAŞ) % 51 kamu hissesi 2000 yılı içerisinde özelleştirilmiş, Ağustos 2002 tarihinde ise bakiye payların satışı yoluyla özel sektöre devredilmiş olup, POAŞ'ın özelleştirilmesi tamamlanmıştır.

Türkiye'nin enerji sektörü kapsamında doğal gaz konularındaki AB mevzuatına uyumu, mevzuatın etkin biçimde uygulanması ve piyasanın tam olarak rekabete açılabilmesi için, uzun dönemli gaz kontratlarının devrinin gerçekleştirilmesi, BOTAŞ'ın gaz aktivitelerine göre yeniden yapılandırılması ve mevcut dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi önem taşımaktadır.

2003 Yılı Mali İşbirliği Programlaması kapsamında, gaz iletim ve transit ile ilgili olarak, BOTAŞ tarafından tamamı AB kaynaklarınca karşılanacak 1.800.000 Euro bütçeli bir destek projesi önerilmiştir. Söz konusu proje çerçevesinde BOTAŞ'a; muhasebe, mevcut gaz alım sözleşmelerinin devri, şebeke kodunun oluşturulması, yeni iletim anlaşmalarının hazırlanması ve mevcutların gözden geçirilmesi, iletim şebekesinin geliştirilmesi, sınır ötesi ticaret, transit işlemler, teknik işlerlik ve uluslararası yükümlülükler, organizasyon, bilgi akışı, raporlama, iletim sistemi bakım ve tamiri, elektronik bülten yayımı ve eğitim alanlarında hukuki destek ve "know-how" desteği sağlanacaktır.

2- Mevzuat Uyum Takvimi

Bu öncelik başlığı altında mevzuat uyum çalışması bulunmamaktadır. Ancak, yukarıda belirtilen faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için gerekli olabilecek durumlarda idari düzenleme çalışmaları yapılabilecektir.

3- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi

Enerji kuruluşlarının yeniden yapılandırılması, AB mevzuatına uyumlu olarak enerji piyasasının rekabete açılması, idari ve düzenleyici yapıların güçlendirilmesi konusunda gerekli kurumsal yapılanmaya ilişkin hususlar kısa bilgi bölümünde tanımlanmıştır.

4-Planlanan Finansman İhtiyacı

Bu aşamada planlanan finansman ihtiyacı bulunmamaktadır.

ÖNCELİK 14.2 Enerji iç pazarı dışında kalan enerji mevzuatının benimsenmesi için bir program oluşturulması

Ana Unsur 14.2.1 Mecburi petrol stokları konusunda AB mevzuatına uyum sağlanması

1- Kısa Bilgi

Türkiye, Uluslararası Enerji Ajansının (UEA) daimi üyesi olarak petrol stoklarını düzenli olarak UEA Sekreteryasına bildirmekte olup, gerek AB mevzuatına uyum gerekse UEA yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla 90 günlük minimum petrol stoku tutma yükümlülüğünü yerine getirmektedir.

Petrol Piyasası Kanun Tasarısı Taslağının amacı, yurt içi ve yurt dışı kaynaklardan temin olunan petrolün doğrudan veya işlenerek güvenli ve ekonomik olarak rekabet ortamı içerisinde kullanıcılara sunumuna ilişkin piyasa faaliyetlerinin şeffaf, eşitlikçi ve istikrarlı biçimde sürdürülmesi için yönlendirme, gözetim ve denetim faaliyetlerinin düzenlenmesini sağlamaktır. Taslak Kanun uyarınca, piyasada sürekliliğin sağlanması, kriz veya olağanüstü hallerde risklerin önlenmesi ve uluslararası anlaşmalar gereği olağanüstü hal petrol stokları ile ilgili yükümlülüklerin ifası amacıyla, bir önceki yıl günlük ortalama kullanımının içindeki net ithalatın en az 90 günlük miktarı kadar ulusal petrol stoku tutulması öngörülmektedir.

Taslak Kanunda ayrıca, bir Komisyon oluşturulması öngörülmektedir. Söz konusu Komisyon, ulusal petrol stokunun esas gün sayısının belirlenmesi, artırılması, yönetimi, getirilebilecek yükümlülükler, ulusal petrol stokunun temin süresi, ulusal petrol stokunun cinsi, miktarı ve stoklama yerinin belirlenmesi, ulusal petrol stokuna dair petrol ve hizmet alımları, stok ve stoklamaya ilişkin diğer kararlar ile tedbirlerin alınması, Bakanlar Kuruluna sunulacak tekliflerin hazırlanması ile ulusal petrol stoklarından olağanüstü hallerde satış yapılması gibi konularda karar vermekle yükümlüdür. Komisyonun çalışmasına ait usul ve esasların belirlenmesinde Bakanlar Kurulu yetkilidir.

2- Mevzuat Uyum Takvimi

Tablo 14.2.1.1

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
1	Üye Devletlere, ham petrol ve/veya petrol ürünleri minimum stokları bulundurmaları yükümlülüğü getiren 20 Aralık 1968 tarih ve 68/414/EEC sayılı Konsey Direktifi	Petrol Piyasası Kanun Tasarısı	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	2003, III. Çeyrek	2003, III. Çeyrek

Tablo 14.2.1.1 (Devamı)

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
2	Üye Devletlere, ham petrol ve/veya petrol ürünleri minimum stokları bulundurmaları yükümlülüğü getiren 68/414/EEC sayılı Direktifi değiştiren 14 Aralık 1998 tarih ve 98/93/EC sayılı Konsey Direktifi	Petrol Piyasası Kanun Tasarısı	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	2003, III. Çeyrek	2003, III. Çeyrek

3- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi**Tablo 14.2.1.2**

No	Yapılması Gerekenler – (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
1.	Petrol Piyasası Kanununun yasallaşmasıyla petrol piyasası ile ilgili bir düzenleme kurumunun ve petrol stoklarının yönetimi ile ilgili bir komisyonun kurulması	2004

4-Planlanan Finansman İhtiyacı**Tablo 14.2.1.3****(Euro)**

İhtiyaçlar - (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
I- Yatırım					
Yatırım (Petrol piyasası ile ilgili bir düzenleme kurumunun tesis edilmesi için öngörülen yatırım miktarı)	2004	1.000.000			1.000.000
	2005	500.000			500.000
II- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması					
Personel Alımı (250 (sözleşmeli) personelin maaşı)	2004	2.500.000			2.500.000
Eğitim	2004		200.000		200.000
	2005		200.000		200.000

Tablo 14.2.1.3 (Devamı)**(Euro)**

İhtiyaçlar - (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
Danışman İhtiyacı	2004		200.000		200.000
	2005		200.000		200.000
Tercüme					
Diğer					
Toplam		4.000.000	800.000		4.800.000

Ana Unsur 14.2.2 Enerji verimliliği ile ilgili mevzuat uyumunun sağlanması**1- Kısa Bilgi**

Katılım Ortaklığı Belgesinde enerji verimliliği ile ilgili mevzuat uyumunun sağlanması kısa vadeli hedefler arasında yer almaktadır.

Türkiye, ulusal enerji tasarruf potansiyelini değerlendirmek ve uluslararası çevre anlaşmalarından kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmek amacı doğrultusunda enerji verimliliği hususuna büyük önem vermektedir. Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planında “ulaştırma, enerji, sanayi ve konut sektörlerinden kaynaklanan sera gazı emisyonlarını kontrol etmek ve azaltmak amacıyla, enerji verimliliğinin artırılması ve tasarruf sağlanması yönünde düzenlemelerin yapılacağı” ifade edilmektedir.

Nihai hedef, ilgili AB mevzuatına paralel olarak Türkiye’de enerji verimliliğinin artırılması ve bu alanda AB mevzuatının etkin uygulanmasını sağlayacak uygun idari kapasitenin kurulması olarak tanımlanabilir.

Enerji Verimliliği Kanun Tasarısı Taslağının enerji verimliliği hususlarını kapsayacak genel bir çerçeve oluşturması öngörülmekte olup, kanun tasarısı üzerinde çalışmalar devam etmektedir. Mevcut tedbirlerden;

- Sanayi Kuruluşlarının Enerji Tüketiminde Verimliliğinin Artırılması için Alacakları Önlemler Hakkında Yönetmelik 11 Kasım 1995 tarih ve 22460 sayılı Resmi Gazetede;
- Binalarda Isı Yalıtımı Yönetmeliği ise, 8 Mayıs 2000 tarih ve 24043 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Enerji verimliliğini (SAVE) geliştirerek karbondioksit emisyonlarını sınırlamaya yönelik 13 Eylül 1993 tarih ve 93/76/EEC sayılı Konsey Direktifi, mevcut yönetmelik ve uygulamalarla büyük ölçüde karşılanmaktadır.

AB enerji verimliliği mevzuatına uyum faaliyetleri çerçevesinde, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının sorumluluk alanında bulunan 13 direktifin 11 tanesine uyum sağlanması amacıyla yönetmelikler hazırlanarak Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Enerji verimliliği ile ilgili olarak yayımlanan mevzuatın listesi, karşılık gelen AB mevzuatı ile birlikte Ek-14.3'te sunulmuştur. Listede yer alan 92/42/EEC ve 96/57/EC sayılı Direktiflerine karşılık gelen Türk mevzuatı için piyasa gözetimi ve denetimi orta vadede başlatılacaktır.

Elektrikli ev aletlerinin enerji ve diğer kaynak tüketimlerinin etiketleme ve standart ürün bilgileri yoluyla gösterilmesi hakkında 22 Eylül 1992 tarih ve 92/75/EEC sayılı Konsey Direktifi konuya ilişkin genel bir direktiftir. İçeriğindeki hususlara, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın sorumluluğundaki diğer direktiflere karşılık gelen ve hali hazırda yayımlanmış olan yönetmeliklerde yer verilmiştir. Dolayısıyla söz konusu Direktife ayrıca uyum sağlamaya gerek kalmamıştır. Bu sebeple, söz konusu Direktife mevzuat uyum takviminde yer verilmemiştir.

Enerji verimliliği politikaları ve faaliyetlerinden sorumlu ana kurumlar Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü Ulusal Enerji Tasarruf Merkezidir (EİEİ/UETM). EİEİ/UETM tarafından, tüm nihai kullanıcı sektörlerde enerji verimliliğini artırmak için eğitim, enerji tasarrufu etüdü, mevzuat hazırlama ve kamuoyu bilinçlendirme faaliyetleri yürütülmekte olup, Dünya Bankası, Avrupa Birliği, Japon Uluslararası İşbirliği Ajansı (JICA) ve Alman Teknik İşbirliği Kuruluşu (GTZ) gibi uluslararası kuruluşlarla işbirliği içerisinde, Türkiye genelinde enerji verimliliği projeleri uygulanmaktadır.

Kentsel ulaşırma sektöründe enerjinin verimli kullanılmasına ilişkin 4 Mayıs 1976 tarih ve 76/495/EEC sayılı Konsey Tavsiyesi kapsamında düşünülebilecek toplu taşıma ile ilgili tedbirler, 1930 yılında çıkarılan Belediyeler Kanununun 19.5 maddesi uyarınca belediyelerce alınmaktadır. Şehir içi ulaşımda enerji verimliliğine yönelik faaliyetler Ek 14.4'te tamamlayıcı bilgi mahiyetinde yer almaktadır.

2- Mevzuat Uyum Takvimi

Tablo 14.2.2.1

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
1	31998Y1217(01) :Avrupa Topluluğunda enerji verimliliğine ilişkin 7 Aralık 1998 tarihli Konsey Teklifi	Enerji Verimliliği Kanun Tasarısı	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı - EİEİ / UETM	2004, II. Çeyrek	1- 2004, IV. Çeyrek 2- 2004, IV. Çeyrek
2	2002/91/EC: Binalarda enerji performansına ilişkin 16 Aralık 2002 tarihli Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi	Isı Yalıtım Yönetmeliğinin Binalarda Enerji Performansı Direktifine uyumunu sağlayacak düzenlemeler	Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	2005, IV. Çeyrek	2- 2005, IV. Çeyrek
3	2002/31/EEC: Ev Tipi Klimaların Enerji Etiketlemesine İlişkin Komisyon Direktifi	Ev Tipi Klimaların Enerji Etiketlemesine İlişkin Tebliğ	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	2003, IV. Çeyrek	2- 2003, IV. Çeyrek

3- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı için bu aşamada kurumsal yapılanma öngörülmemektedir.

Tablo 14.2.2.2

No.	Yapılması Gerekenler – (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
1	EİE/UETM'nin idari kapasitesinin güçlendirilmesi	2004
2	Uluslararası kurumlardan enerji verimliliği yatırımları için fon sağlanması (yardım, düşük faizli kredi, v.b.)	2004 – 2005

Tablo 14.2.2.3

No.	Yapılması Gerekenler – (Bayındırlık ve İskan Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
1	Binaların Enerji Performans Stratejisinin oluşturulması için araştırma yapılması Binaların Enerji Performans Stratejisinin oluşturmak üzere ihale yöntemiyle Araştırma Grubunun oluşturulması, konu ile ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılması ve nihai stratejinin belirlenmesi	2003-2004
2	Gerekli mevzuatın hazırlanması ve yayınlanması a- Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın, yapı malzemeleri ve enerji performansı ile ilgili tüm işlemlerin yürütülmesi amacıyla yeniden yapılandırılması b- Binaların sertifikasyon sisteminin oluşturulması c- Denetim sisteminin belirlenmesi	2003-2004 2004-2005 2004-2005
3	Eğitim a- Kamu personelinin eğitimi b- Özel sektörün bilgilendirilmesi	2003-2005 2003-2005

4- Planlanan Finansman İhtiyacı

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı için bu aşamada planlanan finansman ihtiyacı bulunmamaktadır. Ancak Sıvı ya da gazlı yakıtlarla ateşlenen yeni sıcak su ısıtıcıları için verimlilik gereksinimleri hakkında 21 Mayıs 1992 tarih ve 92/42/EEC sayılı Konsey Direktifinin uygulanması için öngörülen eğitim ihtiyacı Malların Serbest Dolaşımı başlığı altında Tablo 1.1.3'te gösterilmiştir.

Tablo 14.2.2.4

(Euro)

İhtiyaçlar - (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı/EİEİ)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer (JICA) ^{a)}	Diğer (GTZ) ^{b)}	Toplam
I- Yatırım						
Yatırımlar	2004	40.000			50.000	90.000
	2005	60.000			50.000	110.000
II- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması						
Personel Alımı	2004					
	2005					
Eğitim (1)	2004			50.000	50.000	100.000
	2005				50.000	50.000
Danışman İhtiyacı (2)	2004			750.000	300.000	1.050.000
	2005			400.000	300.000	700.000
Tercüme	2004		10.000			10.000
	2005		10.000			10.000
Diğer (3) (çalışma ziyaretleri, kamuoyu bilinçlendirme kampanyalarında kullanılacak materyaller)	2004					
	2005		(1+2+3) 1.250.000 ^{c)}			1.250.000
Toplam		100 .000	1.270. 000	1.200.000	800.000	3.370.000

^{a)} 2000-2005 dönemini kapsayan JICA projesi yaklaşık 6 milyon ABD Doları tutarında olup, bu kapsamda 2,1 milyon ABD Doları tutarındaki ekipman hibe edilmiştir.

^{b)} 2003-2005 dönemini kapsayan GTZ Projesinin bütçesi yaklaşık 1,2 milyon Euro olup, program çerçevesinde konut sektöründe teknik çalışmalar için çeşitli idari kapasite artırımı faaliyeti ve belediyeler için enerji yönetimi programı yürütülmektedir. Sütunda gösterilen rakamlar GTZ projesinin tahsis edilmiş bütçesini göstermektedir. GTZ projesi tamamen hibe olup, ulusal katkı payı bulunmamaktadır.

^{c)} Türkiye'de Enerji Verimliliğinin Artırılması Projesi, 2003 Yılı Mali İşbirliği Programlaması kapsamında yer almaktadır.

Tablo 14.2.2.5

(Euro)

İhtiyaçlar – (Bayındırlık ve İskan Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
I-Yatırım					
II- Mevzuatın Uyumunu ve Uygulanması					
Personel Alımı ^{a)}	2004-2005		60.000 – 80.000		60.000-80.000
Eğitim ^{b)}	2004-2005		200.000 – 400.000		200.000-400.000
Danışman İhtiyacı ^{c)}	2004-2005		150.000 – 300.000		150.000 – 300.000
Tercüme ^{d)}	2004-2005		20.000 – 30.000		20.000 – 30.000
Diğer (Araştırma) ^{e)}	2004-2005		400.000 – 500.000		400.000 – 500.000
Toplam			830.000 – 1.310.000		830.000-1.310.000

^{a)} Uyum sağlanacak mevzuatın uygulanması ve araştırma grubu çalışmalarının izlenmesi, değerlendirilmesi ve uygulanması konularında sadece binaların enerji performansına yönelik olarak çalışmak üzere proje süresince istihdam edilecek personele yönelik giderler.

^{b)} Uyum sağlanacak mevzuatın uygulanmasına yönelik kişi ve kurumların eğitimi için gerekli meblağ.

^{c)} Araştırma sonuçlarının değerlendirilmesi için ihtiyaç duyulacak uzman giderleri.

^{d)} Uyum sağlanacak AB mevzuatının tercümesi için gerekli meblağ.

^{e)} Yapılacak projenin ihale edilerek gelecek tekliflere göre belirlenecek meblağ.

Ana Unsur 14.2.3 Yenilenebilir enerji kaynaklarından sağlanan enerjinin üretiminin artırılması için bir program hazırlanması

1- Kısa Bilgi

Katılım Ortaklığı Belgesinde yenilenebilir enerji kaynaklarından sağlanan enerjinin üretiminin artırılması için bir program hazırlanması, kısa vadeli hedefler arasında yer almaktadır.

Gerek enerji ithalat bağımlılığının azaltılması, gerekse arz güvenliğinin sağlanması amacıyla, enerji arz dengesinde yenilenebilir enerji kullanımının artırılması, Türkiye ulusal enerji politikasının son derece önemli bir parçasını oluşturmakta olup, bu bağlamda yenilenebilir enerji kullanımı desteklenmektedir. Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planında da, “yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının desteklenmesi, çevrenin korunması, yenilenebilir enerji payının nihai tüketimde artırılması için gerekli tedbirler alınacaktır” ibaresi yer almaktadır. Bu çerçevede, Yenilenebilir Enerji Kanun Tasarısı Taslağının hazırlanması gündemde olup, bu amaçla Dünya Bankasından hibe sağlanmıştır. Nihai hedef, yenilenebilir enerji kullanımının, serbest piyasa mekanizması ve şartlarını zorlamadan artırılması ve desteklenmesi için gerekli yasal - düzenleyici temellerin oluşturulmasıdır.

Yenilenebilir enerji kaynakları kullanımının desteklenmesi için Elektrik Piyasası Kanununda yer alan hükümler Ek-14.5’te yer almaktadır.

2- Mevzuat Uyum Takvimi

Tablo 14.2.3.1

No.	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
1	Elektrik iç pazarında yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen elektriğin artırılması hakkında 27 Eylül 2001 tarih ve 2001/77/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi	Yenilenebilir Enerji Kanun Tasarısı	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı / EİEİ	2003, IV. Çeyrek	1- 2004, II. Çeyrek 2- 2004, III. Çeyrek
2	Topluluğun yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları geliştirme yönelimine ilişkin 26 Kasım 1986 tarihli Konsey Tavsiye Kararı (386Y1209(01))	Yenilenebilir Enerji Kanun Tasarısı	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı / EİEİ	2003, IV. Çeyrek	1- 2004, II. Çeyrek 2- 2004, III. Çeyrek
3	Yenilenebilir enerji kaynaklarına ilişkin 27 Temmuz 1997 tarihli Konsey Tavsiye Kararı (397Y0711(01))	Yenilenebilir Enerji Kanun Tasarısı	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı / EİEİ	2003, IV. Çeyrek	1- 2004, II. Çeyrek 2- 2004, III. Çeyrek
4	Yenilenebilir enerji kaynaklarıyla ilgili 8 Haziran 1998 tarihli Konsey Tavsiye Kararı (398Y0624(01))	Yenilenebilir Enerji Kanun Tasarısı	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı / EİEİ	2003, IV. Çeyrek	1- 2004, II. Çeyrek 2- 2004, III. Çeyrek
5	Topluluk dahilinde yenilenebilir enerji kaynaklarının üretimine ilişkin 9 Temmuz 1988 tarih ve 88/349/EEC sayılı Konsey Tavsiyesi (31988X0349)	Yenilenebilir Enerji Kanun Tasarısı	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı / EİEİ	2003, IV. Çeyrek	1- 2004, II. Çeyrek 2- 2004, III. Çeyrek

3- Mevzuatın Uyum ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi

Tablo 14.2.3.2

No.	Yapılması Gerekenler – (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
1	EİEİ bünyesindeki yenilenebilir enerji kaynaklarından sorumlu birimin idari kapasitesinin artırılması	2004

4-Planlanan Finansman İhtiyacı

Tablo 14.2.3.3

(Euro)

İhtiyaçlar – (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
I- Yatırım					
-Yatırımlar	2004	10.000			10.000
	2005				
II- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması					
Personel Alımı (yaklaşık 10 kişi)	2004	80.000 – 100.000			80.000 – 100.000
	2005				
Eğitim	2004		75.000		75.000
	2005		75.000		75.000
Danışman İhtiyacı	2004	75.000	100.000	83.000 ^{a)}	258.000
	2005				
Tercüme	2004	5.000			5.000
	2005				
Diğer (Filmler, broşürler, kamu bilinçlendirme çalışmaları)	2004	30.000 – 40.000			30.000 – 40.000
	2005				
Toplam		200.000 – 230.000	250.000	83.000	533.000 - 563.000

^{a)} 98.000 ABD Doları tutarında Dünya Bankası Hibesi

Ana Unsur 14.2.4 Topluluğun nükleer enerji ile ilgili AB mevzuatına uyum sağlanması

1- Kısa Bilgi

Katılım Ortaklığı Belgesinde “enerji iç pazarı dışında kalan AB enerji mevzuatının benimsenmesi için bir program oluşturulması” hususu kısa vadeli bir öncelik olarak yer almakta olup, nükleer enerji konusunda AB mevzuatına uyum sağlanması, bunun bir ayağını oluşturmaktadır.

Bilindiği gibi Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK), 2690 sayılı Kuruluş Kanunu gereğince nükleer tesislerin ve radyasyon kaynaklarının lisanslanması ve denetlenmesinden sorumlu düzenleyici bir kurumdur.

Nükleer madde güvenliği ile ilgili olarak, Türkiye, Uluslararası Enerji Ajansı ile tam kapsamlı güvenlik anlaşmasını akdetmiştir. Bu anlaşmaya ekli protokol Temmuz 2001’de yürürlüğe girmiştir.

TAEK tarafından çıkarılan Nükleer Maddelerin Sayım ve Kontrolü Yönetmeliği (10 Eylül 1997 tarih ve 23106 sayılı Resmi Gazete), Euratom nükleer güvenlik tedbirlerinin uygulamasına yönelik 220/90/Euratom ve 2130/93/Euratom sayılı tüzüklerle tadil edilen 31 Aralık 1976 tarih ve 3227/76 sayılı Komisyon Tüzüğü ile tam bir uyum içerisindedir.

2- Mevzuat Uyum Takvimi

Bu öncelik başlığı altında mevzuat uyum çalışması bulunmamaktadır.

3- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi

Bu aşamada kurumsal yapılanma öngörülmemektedir.

4-Planlanan Finansman İhtiyacı

Bu aşamada planlanan finansman ihtiyacı bulunmamaktadır.

ÖNCELİK 14.3 Trans Avrupa Şebekeleri (TEN) Enerji Yönlendirici İlkeleri kapsamında ortak çıkarlara hizmet eden projeler olarak sınıflandırılan projelerin, Türkiye’de uygulanmasının teşvik edilmesi

Trans Avrupa Şebekeleri (TEN) Enerji Yönlendirici İlkeleri kapsamında ortak çıkarlara hizmet eden projeler olarak sınıflandırılan projelerin Türkiye’de uygulanmasının teşvik edilmesi, 2003 yılı Katılım Ortaklığı Belgesinde orta vadeli hedefler arasında yer almaktadır.

Avrupa Birliği enerji arz güvenliğinin sağlanması amacıyla, Trans Avrupa Enerji Şebekelerinin geliştirilmesine büyük önem atfedilmekte olup, Trans Avrupa Enerji Şebekeleri vasıtasıyla rekabetçi piyasa şartlarında işleyen ve iç sınırlardan arındırılmış bir Avrupa enerji pazarının oluşturulması öngörülmektedir. Bu kapsamda, Trans Avrupa Enerji Şebekelerinin komşu ülkeleri kapsayacak şekilde genişletilmesi öngörülmüş olup, benimsenen “ortak çıkar projeleri” vasıtasıyla bölgesel elektrik, petrol ve gaz ticaretinin geliştirilmesi ve Avrupa pazarlarına petrol ve doğalgaz ihracatına yönelik potansiyelin değerlendirilmesi doğrultusunda, gerekli tedbirlerin alınması kararlaştırılmıştır.

Avrupa Komisyonu tarafından Trans Avrupa Enerji Şebekelerinin geliştirilmesi kapsamında, iç pazarın tamamlanması ve arz güvenliğinin sağlanmasına yönelik enerji politikaları ve kriterleri çerçevesinde önemli etkileri haiz ve gerek AB, gerekse ilgili ülkeler için ortak çıkar sağlayan enerji şebekesi projeleri belirlenmiştir.

6 Mart 1995 tarihinde imzalanarak 1 Ocak 1996 tarihinde yürürlüğe giren Ortaklık Konseyi Kararının ekini teşkil eden Tavsiye Kararında, taraflar arasında makro ekonomik konularda bilgi ve görüş alışverişinin başlatılması öngörülmüştür. Ayrıca enerji, ulaştırma, telekomünikasyon alanlarında Trans Avrupa altyapı projelerine Türkiye’nin katılımı başta olmak üzere, taraflar arasında işbirliğinin geniş bir spektrumda sağlanması amacıyla ortak çalışmalar yapılmasına dönük öncelikli alanlar tespit edilmiştir. Bu bağlamda, Türkiye TEN kapsamında yer alan enerji projelerinin gerçekleştirilmesine büyük önem atfetmektedir.

Trans Avrupa Enerji Şebekeleri projeleri kapsamında:

Türkiye - Yunanistan Doğalgaz Boru Hatları Enterkoneksiyonu: Söz konusu proje, Avrupa Komisyonu tarafından belirlenen gerek öncelikli projeler, gerekse ortak çıkar projeleri arasında yer almaktadır.

Türkiye - Yunanistan Doğalgaz Boru Hatları Enterkoneksiyonuna ilişkin olarak, hattın ekonomik fizibilite çalışması 26 Mart 2002 tarihinde tamamlanmış ve söz konusu fizibilite çalışmasının maliyeti AB TEN Programı ve Yunan Kamu Doğalgaz Şirketi (DEPA) tarafından karşılanmıştır. Söz konusu projenin mühendislik ve çevre etki değerlendirme (ÇED) çalışmalarının finansmanı amacıyla DEPA tarafından 17 Nisan 2002 tarihinde AB TEN fonlarına başvuruda bulunulmuştur. Avrupa Komisyonu, 31 Ekim 2002 tarihinde projenin mühendislik ve ÇED çalışmalarının finansmanının % 50'sinin karşılanmasını onaylamıştır. Hibe Anlaşması 22 Aralık 2002 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Türkiye - Yunanistan Elektrik Şebekesi Enterkoneksiyonu ve Türkiye Elektrik Şebekesinin Elektrik İletim Koordinasyon Birliği (UCTE) Sistemine Bağlantısı: Trans Avrupa Şebekelerinin üçüncü ülkeler ve özellikle aday ülkelerle elektrik bağlantılarını gerçekleştirerek elektrik sistemlerinin karşılıklı ve güvenli işleyişinin sağlanmasını amaçlayan ortak çıkar projeleri arasında yer almaktadır.

Türkiye - Yunanistan Elektrik Şebekesi Enterkoneksiyonuna İlişkin Mutabakat Zaptı 28 Mart 2002'de imzalanmıştır. Söz konusu mutabakat zaptı uyarınca, Türkiye ile Yunanistan arasında 400 kV kapasiteli Babaeski-Filibe hattının inşası öngörülmektedir. Hattın 2006 yılı sonu itibarıyla tamamlanması planlanmaktadır. Hattın fizibilite ve değerlendirme çalışmalarının finansmanı TEN Programı tarafından karşılanmıştır.

Ek-14.1

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu kapsamındaki idari düzenlemelerin önemli bir bölümünü, Elektrik iç pazarı ile ilgili ortak kurallara ilişkin 19 Aralık 1996 tarih ve 96/92/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifine uyumlu olarak çıkarmıştır.

Yönetmelik ve Tebliğler	Resmi Gazete Tarih ve Sayısı
Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği	04.08.2002, No. 24836
Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik	14.11.2002, No. 24936
Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik	28.02.2003, No. 25034
Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik	28.04.2003, No. 25092
Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği	11.08.2002, No. 24843
Elektrik Piyasası Şebeke Yönetmeliği	22.01.2003, No. 25001
Elektrik Piyasası Dağıtım Yönetmeliği	19.02.2003, No. 25025
Elektrik Piyasası Serbest Tüketici Yönetmeliği	04.09.2002, No. 24866
Elektrik Piyasası Serbest Tüketici Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik	21.03.2003, No. 25055
Elektrik Piyasası İthalat ve İhracat Yönetmeliği	04.09.2002, No. 24866
Elektrik Piyasası İthalat ve İhracat Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik	28.02.2003, No. 25034
Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği	25.09.2002, No. 24887
Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik	28.02.2003, No. 25034
Elektrik Piyasasında Yapılacak Denetimler ile Ön Araştırma ve Soruşturmalarda Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	28.01.2003, No. 25007
Elektrik Piyasasında Birden Fazla Piyasa Faaliyetini Sürdürmekte Olan Tüzel Kişilerin Mevcut Sözleşmelerinde Yapılacak Tadillere ve İletim Faaliyeti ile Vazgeçilen Faaliyetlerin Devrine İlişkin Yönetmelik	28.11.2002, No. 24950

Yönetmelik ve Tebliğler	Resmi Gazete Tarih ve Sayısı
Elektrik Piyasasında Mali Uzlaştırma Yapılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ	30.03.2003, No. 25064
Elektrik Piyasasında İletim ve Dağıtım Sistemlerine Bağlantı ve Sistem Kullanımı Hakkında Tebliğ	27.03.2003, No. 25061
Elektrik Piyasasında Gelir ve Tarife Düzenlemesi Kapsamında Düzenlemeye Tabi Unsurlar ve Raporlamaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ	24.01.2003, No. 25003
İletim ve Dağıtım Bağlantı Bedellerinin Belirlenmesi Hakkında Tebliğ	11.08.2002, No. 24843
Dağıtım Sistemi Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ	11.08.2002, No. 24843
İletim Sistemi Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ	11.08.2002, No. 24843
İletim Sistemi İşletim Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ	11.08.2002, No. 24843
Perakende Satış Hizmet Geliri ile Perakende Enerji Satış Fiyatlarının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ	11.08.2002, No. 24843
Elektrik Piyasasında Kullanılacak Sayaçlar Hakkında Tebliğ	22.03.2003, No. 25056

Ek-14.2

4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu uyarınca, Doğal gaz iç pazarı için ortak kurallar ile ilgili 22 Haziran 1998 tarih ve 98/30/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifine uyumlu olarak çıkarılan idari düzenlemeler tabloda gösterilmektedir:

Yönetmelik ve Tebliğler	Resmi Gazete Tarih ve Sayısı
Doğal Gaz Piyasası Lisans Yönetmeliği	07.09.2002, No. 24869
Doğal Gaz Piyasası Tarife Yönetmeliği	26.09.2002, No. 24888
Doğal Gaz Piyasası İç Tesisat Yönetmeliği	18.09.2002, No. 24880
Doğal Gaz Piyasası İletim Şebekesi İşleyiş Yönetmeliği	26.10.2002, No. 24918
Doğal Gaz Piyasası Tesisler Yönetmeliği	26.10.2002, No. 24918
Doğal Gaz Piyasası Sertifika Yönetmeliği	25.09.2002, No. 24887
Doğal Gaz Piyasası Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği	03.11.2002, No. 24925
Doğal Gaz Piyasasında Yapılacak Denetimler ile Ön Araştırma ve Soruşturmalarda Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	28.01.2003, No. 25007
Sıvılaştırılmış Doğalgaz İletim Tebliği	08.04.2003, No. 25073
Doğal Gaz Dağıtım Şirketlerinin Perakende Satışlarında Fiili Üst Isıl Değerin Uygulanması Hakkında Tebliğ	31.12.2002, No. 24980
Muhasebe Uygulama ve Mali Raporlama Genel Tebliği	23.05.2002, No. 24763

Ek-14.3

Enerji Verimliliği ile İlgili Tamamlanan Tedbirler

No	İlgili AB Mevzuatı	Karşılık Gelen Türk Mevzuatının Adı	Resmi Gazete Tarih ve Sayısı	Yürürlüğe Giriş Tarihi
1	Isı jeneratörlerinin ısıtma performansı ve yeni ya da mevcut sanayi dışı binalarda sıcak su üretimi hakkında ve yeni sanayi dışı binalarda ısıнын izolasyonu ve iç sıcak su dağılımı hakkında 13 Şubat 1978 tarih ve 78/170/EEC sayılı Konsey Direktifi	Sanayi Dışı Yeni veya Mevcut Binalarda Sıcak Su Üretimi ve Ortam Isıtılması için Kullanılan Isı Jeneratörlerinin Performansı ve Sanayi Dışı Yeni Binalarda Dahili Sıcak Su Dağıtımı ve Isı Yalıtımına Dair Yönetmelik (Sanayi ve Ticaret Bakanlığı)	14.12.2000, No. 24260 13.12.2001, No. 24612	14.12.2001 13.12.2001
2	Sıvı ya da gazlı yakıtlarla ateşlenen yeni sıcak su ısıtıcıları için verimlilik gereksinimleri hakkında 21 Mayıs 1992 tarih ve 92/42/EEC sayılı Konsey Direktifi	Yeni Sıcak Su Kazanlarına Dair Yönetmelik (Sanayi ve Ticaret Bakanlığı)	31.03.2002, No. 24712 19.03.2003, No. 25053	31.03.2003 19.03.2003 (01.01.2004'ten itibaren zorunlu)
3	Ev için elektrikli buzdolapları, soğutucular ve bunların bileşimlerinin enerji etiketleri ile ilgili 92/75/EEC sayılı Konsey Direktifini uygulayan 21 Ocak 1994 tarih ve 94/2/EC sayılı Komisyon Direktifi	Ev Tipi Buzdolapları, Derin Dondurucular, Buzdolabı Derin Dondurucular ve Bunların Bileşimlerinin Enerji Etiketlenmesine İlişkin Tebliğ (Sanayi ve Ticaret Bakanlığı)	24.03.2002, No. 24705	24.09.2002
4	Ev için çamaşır makinelerinin enerji etiketleri ile ilgili 92/75/EEC sayılı Konsey Direktifini uygulayan 23 Mayıs 1995 tarih ve 95/12/EC sayılı Komisyon Direktifi	Ev Tipi Çamaşır Makinelerinin Enerji Etiketlenmesine İlişkin Tebliğ (Sanayi ve Ticaret Bakanlığı)	20.08.2002, No. 24852	20.02.2003
5	Ev için elektrikli çamaşır kurutucularının enerji etiketleri ile ilgili 92/75/EEC sayılı Konsey Direktifini uygulayan 23 Mayıs 1995 tarih ve 95/13/EC sayılı Komisyon Direktifi	Ev Tipi Çamaşır Kurutma Makinelerinin Enerji Etiketlenmesine İlişkin Tebliğ (Sanayi ve Ticaret Bakanlığı)	20.08.2002, No. 24852	20.02.2003
6	Ev için elektrikli buzdolapları, soğutucular ve bunların bileşimleri için enerji verimlilik gereksinimleri hakkında 3 Eylül 1996 tarih ve 96/57/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi	Ev Tipi Elektrikli Buzdolapları, Dondurucular ve Kombinasyonlarının Enerji Verimlilik Şartları ile İlgili Yönetmelik (96/57/AT) (Sanayi ve Ticaret Bakanlığı)	22.01.2003, No. 25001	31.12.2005

No	İlgili AB Mevzuatı	Karşılık Gelen Türk Mevzuatının Adı	Resmi Gazete Tarih ve Sayısı	Yürürlüğe Giriş Tarihi
7	Ev için kombine çamaşır makinesi-kurutucusunun enerji etiketleri ile ilgili 92/75/EEC sayılı Konsey Direktifini uygulayan 19 Eylül 1996 tarih ve 96/60/EC sayılı Komisyon Direktifi	Ev Tipi Kurutmalı Çamaşır Makinelerinin Enerji Etiketlenmesine İlişkin Tebliğ (Sanayi ve Ticaret Bakanlığı)	20.08.2002, No. 24852	20.02.2003
8	Ev için bulaşık makinelerinin enerji etiketleri ile ilgili 92/75/EEC sayılı Konsey Direktifini uygulayan 16 Nisan 1997 tarih ve 97/17/EC sayılı Komisyon Direktifi	Ev Tipi Bulaşık Makinelerinin Enerji Etiketlemesine İlişkin Tebliğ (Sanayi ve Ticaret Bakanlığı)	20.08.2002, No. 24852	20.02.2003
9	Ev tipi ampullerin enerji etiketleri ile ilgili 92/75/EEC sayılı Konsey Direktifini uygulayan 27 Ocak 1998 tarih ve 98/11/EC sayılı Komisyon Direktifi	Ev Tipi Ampullerin Enerji Etiketlemesine ilişkin Tebliğ (Sanayi ve Ticaret Bakanlığı)	20.08.2002, No. 24852	20.02.2003
10	Ev tipi elektrikli fırınların enerji etiketleri ile ilgili 92/75/EEC sayılı Konsey Direktifini uygulayan 8 Mayıs 2002 tarih ve 2002/40/EC sayılı Komisyon Direktifi	Ev Tipi Elektrikli Fırınların Enerji Etiketlenmesine İlişkin Tebliğ (Sanayi ve Ticaret Bakanlığı)	26.02.2003, No. 25032	26.02.2004
11	Üye ülkelerdeki endüstriyel firmaların enerji verimliliğinin geliştirilmesine yönelik 15 Eylül 1986 tarihli Konsey İlke Kararı (31986Y0924(01))	Sanayi Kuruluşlarının Enerji Tüketiminde Verimliliğin Artırılması için Alacakları Önlemler Hakkındaki Yönetmelik (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı)	11.11.1995, No. 22460	11.11.1995
12	Avrupa Enerji Şartı Konferansı Nihai Senedi - Ek 3: Enerji verimliliği ve çevresel yönleri ile ilgili Enerji Şartı Protokolü (21994A1231(53))	Enerji Verimliliği ve İlgili Çevresel Hususlara İlişkin Enerji Şartı Anlaşması (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı)	06.02.2000, No. 23956	01.02.2000 (TBMM’de onaylandı)
13	Floresan aydınlatma için balastların enerji verimliliğine ilişkin 18 Eylül 2000 tarih ve 2000/55/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi	Florasana Aydınlatma Balastlarının Enerji Verimliliği ile İlgili Yönetmelik (2000/55/AT) (Sanayi ve Ticaret Bakanlığı)	02.05.2003, No. 25096	02.05.2003 (15.01.2005’ten itibaren zorunlu)
14	Yaz saati uygulamasına ilişkin 19 Ocak 2001 tarih ve 2000/84/EC sayılı Konsey Direktifi	Gün Işığında Daha Fazla Yararlanmak Amacıyla Bütün Yurtta Yaz Saati Uygulamasının Yeniden Düzenlenmesi Hakkında Karar (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı)		14.03.1998

Ek-14.4

ŞEHİR İÇİ ULAŞIMDA ENERJİ VERİMLİLİĞİNE YÖNELİK FAALİYETLER

1. İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ / İstanbul Elektrik Tramvay Trolleybüs Genel Müdürlüğü (İETT)

- İstanbul Büyükşehir Belediyesi sınırları dahilindeki toplam araç sayısı 1.000.000 olup, İETT bünyesinde 2377 adet toplu taşıma aracı faaliyet göstermektedir.
- İETT, belediye araçlarındaki egzoz emisyon oranlarını Türk Standartlarına uygun olarak kontrol altında tutabilmek amacıyla bir seri tedbir almıştır. Bu çerçevede, egzoz gazı emisyonlarını azaltabilmek için aşağıda sıralanan tedbirler alınmıştır:
  - Otobüslerde %100 doğalgazın kullanılmasına büyük önem atfedilmiştir.
  - Çevre dostu yeşil otobüsler projesi 1993 yılında başlatılmıştır. Bu kapsamda, doğalgazla çalışan motorlarla donatılmış otobüslerin sayısı 100 adede çıkarılmış olup, 236 adede yükseltmek için çalışmalar devam etmektedir.
  - Toplu taşımacılıkta yeni imkanlar yaratmak amacıyla özelleştirme faaliyetleri yürütülmektedir.
  - İETT otobüs garajlarının ana istasyona uzak olmaları nedeniyle yüksek işletme maliyetleri ve yüksek yakıt tüketimi ile karşılaşılmakta iken, söz konusu zararları ortadan kaldırarak “ölü kilometre”leri azaltmak ve yakıt tasarrufu sağlamak amacıyla 1996 ve 1997 yıllarında şehrin çeşitli noktalarında park garajları hizmete alınmıştır.
  - Yeni otobüs satın alımında temel kriterler olarak, EURO2 ve EURO3 standartları kabul edilmektedir. Halihazırda İstanbul EURO2 ve EURO3 standartlarını haiz 550 adet otobüs bulunmaktadır.
- Akıllı İstasyon ve buna bağlı olarak Otobüs İzleme Projeleri ile yolculara, toplu taşıma sistemlerine yönlendirilmeleri amacıyla İETT otobüslerinin rotaları ve zamanlamaları konusunda detaylı bilgi sunulması hedeflenmektedir. Bu çerçevede, aşağıda sıralanan hususların gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır:
  - İETT otobüslerinin rotasyonu daha koordineli hale getirilecektir.
  - Yolcu yoğunluğu eşit bir şekilde dağıtılacaktır.
  - Daha kolay kontrol mekanizmaları uygulamaya konulacaktır.
  - Otomatik bilet sistemi aracılığıyla istasyonlardaki yolcu yoğunluğu raporlanabilecektir.
  - Trafik sirkülasyonuna ait istatistiksel ve gerçek zamanlı raporlar kayıt altına alınabilecektir.
  - Otobüsler merkez ve arıza / kazalardan sorumlu ilgili birimlerce izlenebilecek ve yönlendirilebileceklerdir.
- Halihazırda, İstanbul'da 8 kilometresi metro olmak üzere 42 kilometre uzunluğunda demir yolu sistemi (yer altı, hafif raylı tren ve tramvay olarak) faaliyet göstermekte olup, toplam taşıma kapasitesi günde 120.000 yolcudur. Önümüzdeki on yıl içerisinde 250 kilometrelik ilave yeni demir yolunun mevcut sisteme entegre edilmesi ve taşıma kapasitesinin günde 2,5 milyon yolcuya ulaştırılması hedeflenmektedir.

2. ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ / Elektrik, Gaz, Otobüs Genel Müdürlüğü (EGO)

- Ankaray Hafif Raylı Tren Projesi: 8725 metre uzunluktaki Ankaray Projesi toplu taşıma bilincini kuvvetlendirmek ve yakıt tasarrufu sağlamak amacıyla 1996 yılında hizmete açılmıştır. Taşıma kapasitesi günde 340.000 yolcu olup, 2002 yılında günde 175.000 yolcu taşınmıştır. Mevcut kapasiteye ilave 9 kilometrelik hattın 2005 yılında tamamlanması öngörülmektedir.

- Metro: çift hatlı, tam otomatik, hızlı demir yolu ulaştırma sistemi 1997 yılında faaliyete geçmiş olup, sistemin uzunluğu 14,6 km.dir. Halihazırda taşıma kapasitesi günde 500.000 yolcu olup, 2002 yılında günde 175.000 yolcu taşınmıştır. Mevcut kapasiteye 15 kilometrelik ilave hattın eklenmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.
- Şehir merkezinde özel araç trafiğini azaltmak amacıyla Ankaray ve Metro ana istasyonları yakınlarında yeni park alanları tahsis edilmiştir.
- Halihazırda, belediye bünyesinde 1240 otobüs hizmette olup, 267 adedi EURO2 standardını haizdir. Otobüs filosunun toplam taşıma kapasitesi ise günde 512.000 yolcudur.

3. İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

- Toplu taşıma sisteminin rehabilitasyonunu ve standartlarını geliştirmeyi amaçlayan bir proje planlanmaktadır. Söz konusu amaçlara yönelik olarak “Otobüs-Vapur-Metro” hizmetleri entegre hale getirilmektedir.
- Metro sistemi 11,6 kilometre uzunlukta olup, taşıma kapasitesi günlük 90.000 yolcudur.
- Toplam 79 kilometre uzunluğunda olan ve halen TCDD’nin işletiminde bulunan Alsancak – Cumaovası ve Basmane-İlişli banliyö hatlarının elektrifikasyon ve sinyalizasyonu 2003 yılı sonunda tamamlanacaktır. Ayrıca, Büyükşehir Belediyesi tarafından ihale işlemleri devam eden Altyapının İyileştirilmesi Projesi ile 79 kilometrelik bu hatlar da yüksek standartlı bir yolcu taşımacılığına uygun hale getirilecektir. Altyapı İyileştirme Projesinin tamamlanmasından sonra hatların işletmeciliğinin TCDD’den Büyükşehir Belediyesine devredilmesi planlanmaktadır.
- İzmir Büyükşehir Belediyesi 1400 otobüse sahip olup, filonun özel sektörce işletilen otobüslerle beraber toplam taşıma kapasitesi günde 1.000.000 yolcudur. 345 otobüs EURO2 standardını haizdir.

4. ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

- 13,5 kilometre uzunluğundaki ve günde 330.000 yolcu taşıma kapasiteli metro sistemi inşa halindedir. 6,5 kilometre uzunluğundaki ikinci bir metro projesi ise planlama aşamasındadır.
- Belediye 139 otobüse sahiptir ve tamamı EURO2 standardını haizdir. Filonun taşıma kapasitesi günde 90.000 yolcudur.

5. BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

- İnşa halindeki hafif raylı tren sisteminin 21 kilometre uzunlukta ve günde 210.000 yolcu kapasitesinde olması öngörülmektedir. Sistemin 17,5 kilometre uzunluğundaki bölümü tamamlanmış olup, günde 132.000 yolcu taşıma kapasitesine sahiptir. Sistemi genişletmek için faaliyetler devam etmektedir.
- Belediye 236 otobüse sahiptir ve filonun taşıma kapasitesi günde 28.000 yolcudur. Diğer taraftan özel sektörce işletilen 102 otobüsten 50 adedi EURO2 standardını haizdir.

6. KONYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

- Belediye 233 otobüse sahiptir. Filonun taşıma kapasitesi günde 140.000 yolcu olup, otobüslerin 50 adedi EURO2 standardını haizdir.
- Hafif raylı tren sistemi 25 kilometre uzunlukta olup taşıma kapasitesi günde 100.000 yolcudur. Sistemin 45 kilometre uzunluğa eriştirilmesi için çalışmalar devam etmektedir.

Ek-14.5

Yenilenebilir enerji kaynaklarından sağlanan enerjinin kullanımının artırılmasına ilişkin EPDK mevzuatı:

Elektrik Piyasası Kanununun 5. maddesinin p bendi:

“Bu Kanunun diğer maddeleri ile belirlenen görevlerinin yanı sıra, Kurul aşağıdaki görevleri de yerine getirir:

...

p) Elektrik enerjisi üretiminde çevresel etkiler nedeniyle yenilenebilir enerji kaynaklarının ve yerli enerji kaynaklarının kullanımını özendirmek amacıyla gerekli tedbirleri almak ve bu konuda teşvik uygulamaları için ilgili kurum ve kuruluşlar nezdinde girişimde bulunmak.”

Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğine göre yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisleri, rüzgar, güneş, jeotermal, dalga, gel-git, biyokütle, biyogaz ve hidrojen enerjisine dayalı üretim tesisleri ile rezervuarsız nehir ve kanal tipi hidroelektrik üretim tesisleri ve kurulu gücü 20 MW ve altında olan rezervuarlı hidroelektrik üretim tesisleri olarak tanımlanmaktadır.

Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinin 12. maddesi:

“...Yerli doğal kaynaklar ile yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisi kurmak üzere lisans almak için başvuruda bulunan tüzel kişilerden lisans alma bedelinin yüzde biri dışında kalan tutarı tahsil edilmez. Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisleri için ilgili lisanslara derç edilen tesis tamamlanma tarihini izleyen ilk sekiz yıl süresince yıllık lisans bedeli alınmaz.

Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisleri açısından; tesis tamamlanma tarihinde, tesis tamamlanma süresinin yüzde onunu aşan bir gecikme olması halinde, lisans sahibi tüzel kişiler, bu Yönetmelikte ilk sekiz yıl için yıllık lisans bedeli ödenmemesi olarak öngörülen muafiyetten yararlanamaz ve bu tüzel kişilerin yıllık lisans bedeli, başvuru sırasında sundukları ortalama üretim miktarı üzerinden hesaplanarak tahsil edilir.”

Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinin 30. maddesi:

“Perakende satış lisansı sahibi tüzel kişiler, serbest olmayan tüketicilere satış amacıyla yapılan elektrik enerjisi alımlarında, yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı bir üretim tesisinde üretilen elektrik enerjisi satış fiyatı; TETAŞ’ın satış fiyatından düşük veya eşit olduğu ve daha ucuz bir başka tedarik kaynağı bulunmadığı takdirde, öncelikli olarak söz konusu yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisinde üretilen elektrik enerjisini satın almakla yükümlüdür.¹⁾”

Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinin 38. maddesi:

“Yerli doğal kaynaklar ile yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesislerine, TEİAŞ ve/veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler tarafından, sisteme bağlantı yapılmasında öncelik tanınır.”

---

¹⁾ 28 Şubat 2003 tarih ve 25034 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile eklenmiştir.